

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések 's előléptetések; budapesti napló; Leopold napi elővásár, kettős gyilkosság, pesti magyar játkészín, közlemény az állandó hidról; bács megyei tisztújítás; Ferdényi Antal †; Baja város új tisztkara; moldvai és szerbiai harc; külföldi: műveltségi emelkedés Oláhországban; szegvárdi gaz esiny 's a t; a gazdasági tudósítások Vik füzeté megjelent; kisdudovó indóház; új kölesönter; 's a t.) Anglia (udvari hírek; a keletindiai kérdés; 's a t.) Franciaország (a király nem beteg; titkos francia-orosz szerződés rebesgetése; 's a t.) Schweiz, Belgium, Hollandia, Németország, Gabonár Dunavizallás

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. kir. főlsége Szluha Imre, Jász és Kún kerületi főkapitányt kir. tanácsossá; Pély Gábor alkapitányt hajduvárosi kerületi főkapitánnyá; Manaszky Konstantin es. kir. közöns. udv. kamrai volt 's önként kilépett fogalmazó gyakornokot a' temesi kir. kam. igazgatóságához díjtalan tiszteletbeli tollvivővé nevezni; Lang Lajos János királymezői erdősz. számvevőt 40 évnél hosszabb szolgálatideje tekintetéből egész díjjal nyugalmazni; 's a' bécsi magyar-erdélyországi 30adi kiadó hivatalnál 3dik irnoki állomást ideiglen megengedni méltóztatott. — A' m. kir. udv. kamra a' bácsi kamrai urodalmakban megürült baracskaik 's kulai kasznárságra Chalupkay Antal baracskaik ispánt, 's Kovácsévics Aloiz h. ügyvédet alkalmazá. (H-k. O.Z.)

Budapesti napló: Leopold napi sokadalmunk első hete nem felelt meg a' közvárokozásnak, 's általánosan véve középszerűség alattinak mutatkozik. Kézműgyári cikkekkel leginkább csak a' posztónak 's egyéb gyapjuszöveteknek volt élénk kelete. Egyéb cikkek vásárlata léhán ment. A' gyapjár is változott e' heten; a' finom egygyiretű ugyanis 70 — 80 for. kelt, míg a' mult vásáron 80 — 90 frtig rugott ára. Nyári gyapjút 62 — 54 f. vevék, bácskaik 40 fron. Legkerestebbek a' silányabb fajok, miket élénkül vásárolnak angol kereskedők. A' bőrök most is magas áron keltek, a' jubhór ellenben tetemesül esőkent. Méz 's viasz jól vették. A' repceolaj ára hanyatlott, 's a' vetett repceolajat 13 — 13 1/2 fron kelt. Hamuzsirt hanyagul keresék. A' gubacs, melly az idén rendkívüli jóságú, köblönként 5 — 5 1/4 fron számos vevőre talált. A' kenderár esőkent, fagygyuéd pedig emelkedék. Ez árok mindazáltal vásárvégig változhatók. Az idő igen kedvező e' vásárra, melly máskor többnyire sár 's eső kíséretében szokott megjelenni. — Néhány nap óta két gyilkosság történt fővárosunkban, egy férfit ugyanis a' városház előtti téren, másikat a' deszkások mellett holtan találtak az utcán; a' tettesek még eddig nem kerülének a' nyomozó hatóság büntető hatalmába. — Nemzeti színpadunkon f. hó 11kén Gaal Peleskei notariusa adaték; 12kén másodszer bérszűnettel „Bajjal“ dalmú; 13dikán Donna Dianna 4 felv.; 16kán pedig Kovácsné jutalmul „Enzersdorfi postalegény“ bohózat 3 szakaszban Told után németből fordítva kerülend színpadunkra; a' jutalmaztatandó igen díesretes szorgalmu Kovácsné számos közönségre 's jó jövedelemre méltó. —

Magyar tudós társaság. A' szünnapok előtti utolsó kisgyűlésben, sept. 10., némelly belső tárgyak elvégzése után I. egy, a' Tudománytárba szánt, nevelési 's két historiai, valamint II. külön nyomtatás végett beküldött két poetai munka bocsátott vizsgálat alá. III. Egy elemi munka nyomtatástól elmozdított, egy orvosinak pedig, a' vélemények különbözőzése miatt, harmadik bíráló rendeltetett. IV. A' könyvtár számára Zsoldos Ignác r.f. „Nevelésünk hiányai“ 's „A' honi közbátorságról“ című munkáit adta be; Spányik Glycer budai iskolaigazgató: Oratio ad Patres S. P. Vacii congregatos. Buda, 1838. 4. V. A' pénzgyűjteménybe Pap Melkizedek két római pénzt küldött.

Bács megyei tisztújítás folytatása: főjegyző Latinovics Károly, aljegyzők: Isó Nikolics Izidor, 2ik Antunovics Pál, tiszteletbeliek Mukies János, Groszschmidt Gábor, Zákó Péter, Poescay Zsigmond, Vojnics Gábor, Vojnics Márk, Mrázovics Jakab egyszermind pörtárnok, Fratricsevics István; Szalmásy Ferencz; — tiszteletbeli főügyész Zákó István, alügyészek Isó Vermes Ágoston 2ik Vojnics Mihály, tiszteletbeliek Pilászanovics Lajos, Mattyasovszky Sándor, Piukovics Mihály, Markovics László, Radics Jenő; főadószedők: hadi: Szalmásy Miksa, házi Kovácsics Antal, főszámvevő Thurszky Ferencz, al: Kanyó Aloiz; levéltárnok Karácsonyi Leopold. Felső járásban fősz. bíró Rudics Máté, al: Latinovics Móríc, tiszteletbeliek Latinovics János 's Vojnics Dienes; al adószedő Latinovics Zsiga; esküttek: Sándor György, Milassin József, tiszteletbeliek: Latinovics Ferencz, Alföldy Ferencz, raktári biztos Perthes Lukács, csendbiztos Piukovics Dömjén. Középjárában fősz. bíró Odry András, tiszteletbeli Dévay Imre, al: Milassin Károly, tiszteletbeli Latinovics Miksa; al adószedő: Hajnal István; esküttek: Volarics Lajos, Mattyasovszky László; raktári biztos Ballon Pál, csendbiztos Fratricsevics Péter. Alsó járásban fősz. bíró: Horváth Péter, tisz. fő: Grohmann Móríc, al: Piukovics Ágoston, tisz. fő: Pilászanovics János; al adószedő: Fratricsevics Ignác; esküttek: Tarnay János, Mednyánszky Sándor; tisz. Gyalokay Pál; raktári biztos Csajághy Márton; csendbiztos Parcséty Sándor. — Telecskaik járásban fősz. bíró Knézy Antal, al: Vojnics Barnabás főszolgabírói ranggal, tisz. al: Gábrly Károly; al adószedő Eremics János; esküttek Koity Bálint 's Gálly György; tiszteletbeliek ifj. Parcséty Lajos 's Sorok Sándor; raktári biztos Markulin Simon, csendbiztos Vidakovics Vit. — Tiszai járásban fősz. bíró Czintula János, tiszteletbeliek Vojnics Ferencz 's Haraszty Ágoston; al: Csokity György, tisz. Nikolics András aladószedő; esküttek: Alaga Imre 's Strafmírovics Tamás, tisz. al: Milinovic István 's Lövey Gergely, raktári biztos Boderlicza János, csendbiztos Pál András, révbiztosok Csernus István, Földváry Péter, Kanyó József. — Fizetéses táblabírák: Antunovics Károly, Fratricsevics Pál, Piukovics Dániel, Dömötör Pál, Volarics János 's Sztrilics Tóbiás.

Földmérők: fő Hevessy Károly, al Major Mihály; fő orvos Bulla Károly, tisz. Csajághy István; várkapitány Bogor Lajos; selyemtenyészési ügyelők: Markovics Sámuel 's Radojsevics Sándor.

(2dik közlemény a' budapesti állóhid iránti orsz. küldöttség ülési jegyzőkönyvéből. XIV—XVI. ülés.)

A' kiváltságos évek száma megállapítása legtöbb nehézséget szolgáltatott a' küldöttség tanácskozásában. Ugyanis a' XIVdik ülésben sept. 9kén, midőn ezen pontot a' küldöttség először fölvevé, reá nézve következő állapotásra jött: „A' kiváltságos esztendőknél elhatározása levén hátra, jölehet itt egy pontos fölszámításnak lehetetlenségét átlátta az országos küldöttség; még is tekintetbe vevén a' föllátható hidra megkivántató költségeket, az építést kormányozó művészeknek jutalmokat 's uti költségeiket, az eddig előlegesen tett kiadásokat, nemkülönben a' két városnak kárpótlás fejében adandó sommat, 's mind ezeknek kamatait, a' jövendőre reményelhető jövedelmet, egy közelítő fölszámolás által kívánta a' kikötendő esztendők számát meghatározni, melly iránt, a' különböző vélemények közt magát mutató többség, a' kiváltságos idők 80 esztendőben állapította meg, olly formán, hogy a' vállalkozó társaság, bármily legyen is a' városoknak egyezség vagy bírói ítélet következtében kárpótlásul kiszabandó somma, ennek fejében semmi szín alatt újabb követelést ne formálhasson.“ — Mire, Sina György b. ur akkora a' városból távol levén, helyében meghatalmazottja Schedius Károly ur, nyujtott be következő nyilatkozást az országos küldöttségnek: „A' kiváltságos évek számát a' föméltségű országos küldöttség 80ra méltóztatott határozni. Erre nézve a' tisz. b. ur tekintetbe vevén azt: hogy kötelezéseiben a' közönség java 's biztosítása végett jóval nagyobb terhet vállalt magára, mint a' mennyit a' törvény kívánt volna, melly szerint t. i. ő a' fölépítendő hidat a' kiváltságos évek elmúltá után a' nemzetnek legjobb állapotban átadni, addig pedig egy tartalék-pénzalapot alkotni 's világosságban tartani ígért, mellynél fogva a' hid netalan nagyobb megrongáltatás esetére is szakadatlan haszonvehető állapotban tartathassék; el nem felejtethető továbbá azt, hogy ő nem saját hanem az ő gondosságába helyezett bizodalommal fogva vezérlete alá állott részvény-társaság érdekét kénytelen kötelessége szerint mindenkor szemé előtt tartani; 's hogy végre a' külföldön kisebb vállalatoknál is annyira terjedő, mennyit ő kíván, Angliában pedig még nagyobb kedvezések is adatnak, holott azon országokban egy folyam partjának egybekapcsolatása sem járt és jár annyi nehézséggel mint a' Buda 's Pest közti állandó hid fölépítése: mind ezeknél fogva a' tisz. b. ur az általa kért 100 évi vámszedési jog megnyerését, a' cél-elérhetésre elkerülhetlennek látja, a' mennyiben t. i. a' fömél. orsz. küldöttség a' fenemlített 's a' törvény által ki nem kötött, hanem általa önként ajánlott terhes kötelezésektől őt tán egészen föladani nem kíváná.“ Ezen nyilatkozásra sept. 11kén a' XVdik ülésből köv. határozat tétetett: „A' kiváltságos éveket mi illeti: nem tagadja ugyan a' küldöttség, hogy b. Sina a' tartalék-pénzalapnak ajánlásával egy a' törvényben nem említett terhet vett magára, de midőn a' kikötendő évekről folyt a' tanácskozás, akkoron minden egyéb körülményekkel együtt ez is figyelembe vétetett, minél fogva az évek szaporítása némelly tagok által nehézségbe hozatott ugyan, a' többség mindazáltal az illy vállalatoknál más országokban fenálló kedvezéseket tekintve, egyszersmind a' törvények által kitértelt évelt siettetni akarván, azokat 10 esztendővel megszorítandóknak ítéltvén, összesen 90ben állapította meg.“ — Sina György b. ur ezen végzésre következő nyilatkozást nyujtott be a' küldöttséghez: „Fömeltségű orsz. küldöttség! A' fömél. orsz. küldöttségnek javaslatim minden pontjaira eddig tett kegyes határozatai teljes jegyzőkönyvének velem leendő közléseig is mélt. Végh Ignác nádori ítélemester ur előleg rövid uton értesítvén a' felől, hogy a' fömél. orsz. küldöttség, tegnapelőtti ülésében, a' távollétem alatt Schedius Károly ur meghatalmazottam által nevében beadott nyilatkozására, az általam előterjesztett vámjegyzéket egész terjedelmében kegyesen jóváhagyni, szintugy a' tartalék-pénzalapot illető ajánlásomat elfogadni, a' kiváltságos évek számát pedig 90re határozni méltóztatott: ez alkalommal egyedül ez utolsó t. i. a' vámszedési jog idejét illető pontra szorítom alázatos előterjesztésemet. Fömel. orsz. küldöttség! mult évben benyujtott első nyilatkozásomban bizonyos elveket tuztem ki, mellyeket a' külföld példája után, Magyarország viszonyainak tekintetbe vételével, legméltányosabbnak tartottam a' szemem elibe állított kettős cél elérhetésére, miszerint t. i. egy részről Buda 's Pest városinak állandó egybekapcsolatása az ország lehető legkisebb terhelésével eszközölthessék; más részről pedig azon részvényes társaság érdeke se maradjon figyelem nélkül, melly hozzám csatlakozván, t. i. lelem kiben bizodalmat helyzi, méltán kívánhatja, hogy olly feltételeket kössék ki mellyeknél fogva, a' mennyire emberi egybevetés hathat, legalább tőkepénzeinek kockázatásáért valahai méltányos jutalmat remélhessen. Mi az első, t. i. Buda 's Pest városok állandó egybekapcsolásának az ország lehető legkisebb terhelésével eszközölését illeti: e' tekintetben, ugy hiszem, olly ajánlatokat tettem, mellyek a' külföldön hasonló vállalatoknál, a' cél-elérhetés végett szükségképen adatni szokott kedvezésekkel egybehasonlítva, minden méltányosan gondolkozó és dologhoz értő előtt, olly színben tűnendnek föl, hogy a' világ 's jövőkör ítéletétől egyáltalában nem félhetek. Közönség áll azonban a' dolog olly kedvezőleg a' fönemlített 2dik pontot illetőleg, melly szerint t. i. a' vezérletem alatti társaság érdeke felől legjobb belátásom 's lelkiismeretemhez képest gondoskodni kötelességem; mert míg e' tekintetben a' tárgy nagy részint közelítő számolásokon, mellyek történhető balesetek által meg tetemes változásoknak vannak alávetve, alapul, 's ekkép károsodás épen olly lehető mint haszon. — más részről az országra nézve, az annak lakosait érintő terhek nemcsak meghatározottak, hanem aránylag és az elerendő nemzeti nagy elélt tekintve, föltötte esekélyek is, semmi egyéb e' részben nem forogva a' fő, mint egy vámjegyzék, melly magának az illető két kir. városnak, noha ezeknek leginkább érdekükben fekszenek azt lehető legesekélyebbre tenni, nyilvánosan kijelentett meggyőződésük szerint is a' kereskedés 's közlekedés legkisebb ártalmára sem leend; 's továbbá néhány kiváltságos évvel több vagy kevesebb van kérdésben, mellyek nagyszerűt kívánó nemzet életében teljességgel semmi különbséget nem tesznek. Első nyilatkozatom után azonban a' két várost iszonyu áradási gyászset érte, melly valósággal méltán olly gondolatot ébreszthete bennem: valjón ne hagynék e' vállalattal

föl, melly mind technical mind pénzügyi tekintetben, a részvény-társaság érdekével csak annyiban mutatkozott megegyeztethetőnek, mennyiben az általam kért engedelmények egész terjedelmükben fognának megadatni. Ha e' gyász eset, melly után az építésre megkívántató költségek tetemesen nagyobbulának, nem történik vala, tán könnyebben járulhatnak a' fömél. orsz. küldöttség által kívánt 10 évnvi lerováshoz. Miként azonban a' dolgok azon idő óta állanak, kénytelenittem, a' vezérletem alatti részvénytársaság érdekét folyvást szem előtt tartván, a' már ezelőtt kifejtett okoknál fogva a' 100 kiváltsági év kéréséhez ragaszkodni. Ha azonban a' fömél. orsz. küldöttség tán mind e' mellett bölcsesége szerint jónak tartaná, az említett 100 évből néhányat lealkudni, azon esetre, hogy részemről a' nagy czelelérhetésre nézve semmi né mulasztassék el, 's annak netaláni meghúsitása nekem ne legyen tulajdonítható, a' fömél. orsz. küldöttség tetszésére hagyom az említett 100 évből egy, kettő, vagy három évet leróni, 's ekkép a' kötető szerződés alapjául 99, 98 vagy 97 esztendő szabni ki. Mik után egyedül még azon kérésemet bátorodom a' fömél. orsz. küldöttséghez egész alázatossággal intézni, miszerint a' kiváltsági évek iránti egyesség megtörténtével a' bevégezendő 's meghitelesítendő teljes jegyzőkönyv velem, minthogy egyéb foglalatosságim távozásomat sürgetik, minélelőbb közöltessék, hogy ekkép aztán a' kölcsönös egyezésünkön alapulandó szerződés megkötése vétethessék elő. Legmélyebb tisztelettel 's a' t. a' fömél. orsz. küldöttségnek. Pest, sept. 13kán 1838. Alázatos szolgálja b. Sina György s. k.

Melly nyilatkozata Sina Gy. b. urnak a' XVI. ülésben sept. 18dikán azonnal tanácskozás alá vétetvén, jóllehet néhányan, az előbbi végzéshez ragaszkodva, az esztendők számát szaporítani egyáltalán fogva nem akarták, a' küldöttség többsége mindazáltal leginkább azon nézetből indulván, hogy az ország rendei egy álló hid fölépítését már elrendelték, 's így a' küldöttség kötelességében áll, a' jelen alkalmatosságot használva, ez országos kívánságnak sikerését minden módon eszközölni, de továbbá tekintvén a' vállalat nagyszerűségét, és azon számtalan nehézséget 's pénzveszedelmeztetést, mellyeknek a' vállalkozó társaság kitéve vagyon, abban megállapodott, hogy b. Sinának e' kinyilatkoztatásához képest a' szerződésbeli esztendők száma 97re határozassék. Így az egyezés minden pontra nézve meglevén, az újabb iratok is sajtó alá bocsátatni, a' jegyzőkönyv b. Sinával egész kiterjedésben közöltetni, 's egyszersmind a' rendes szerződés szerkezetét elkészíttetni rendeltetett.

(Gőzhajózás iránti új felfedezés és szabadíték.) A' bécsi cs. kir. közönséges udv. kamra f. é. aug. 30kán Pálffy Ferdinand gr. titkos tanácsosnak 's kamarásnak, továbbá Hellmer Ignác bécsi gyártulajdonosnak 's Marquardt Fridrik welsi (Felső-Ausztriában) cs. kir. vaslemez- 's erőműgyári igazgatónak öt évi kizáró szabadítékot adott olly gőzösek föltalálására, mellyek vas- vagy egyéb czélszerű érclemezűből (pléhből) alkotva olly tulajdonságnak, hogy esekély ellenállásu lapjok daczára is igen nyugalmas és biztos haladással bírnak, 's így gőzöseknek eddig szokatlan gyorsasággal hajthatók előre, míg a' hullámszél terjedése a' partok felé sokkal esekélyebb, 's az általa' csatornáknak és szűk folyamokban hajózhatást rendkívül könnyítik, annyival is inkább, mivel az illy hajók terheltén is csupán 14 bécsi hüvelyknyire merülnek vízbe, 's olly gőzerőművel 's gőzfejlesztő készítménnyel látvák el, mellyek rendkívül könnyűségük mellett alig foglalják el egy tizedét azon helynek, mellyet hasonló hatásu gőzerőművek 's üstök megkivánnak; azonkül pedig még következő kedvezményeket nyújtnak: 1) a' gőzfejlesztő készületnél nehezíti a' szétpattanhatást, ha pedig ez csakugyan megtörténik, az általa' gőzökre 's utasokra semmi veszély nem támadhat; 2) azon készítmény tökéletesen füstmentesítő, következőleg a' kürtöt egészen nélkülözhetővé teszi, 's e' szerint sem gőzfüsttel és szikrákkal, sem vízgőzzel nem alkalmatlankodik; 3) az egyébkint szükséges tüzanyag felének megtakarítása mellett hosszabb ideig háromszoros erőfejtést is megenged, 's midőn a' gőzös megállapodik, új gőzt többé nem fejt ki, a' már készet pedig sokáig eltartja; 4) a' toló szellentyük használata által legalább 10 pCtnyi gőzt takarít meg, több erőművi rész hiányzása miatt kevésbbé van kitéve surlódásnak, 's egészen sajátzerű kormányzási rendszere által sokkal rendesebb ki- 's befolyását eszközöli a' gőznek; 5) végre az erőmű nem csupán hajókon, hanem mindenütt hasonló sikerrel használható, hol gőzerőre van szükség. —

(Orosz hadi készületek. Nissai dögvész. Szegzárdi gaz csíny.) Jassyi magányoslevelek szerint déli Russziában nagyszerű hadi készületekkel foglalatások az orosz hatóságok, 's a' nikolajevi kikötőben is tetemes hajóhad készül horgonyit fölszedni, mellyben 120 algyus sorhajók is találkoznak. Szerb határszéli hírek szerint Nissában rendkívül pusztít a' dögvész, 's naponként 70—80 embert ragad el áldozatul. Iszonyt gerjesztő az utcák tekintete, mert halottvitelnél egyebet alig láthatni. A' hatóság mindent elkövetett a' pusztító szörnyeteg szelidítésére. — Szegzárdon mult heten következő gaz csíny ment véghez: egy ottani vambérlő két fia megkötözé atyját, 's illy és hason zaklatás által bizonyos pénzbeli kedvezményeket törekvék föle kicsikarni. Az apa jajgatási magukra vonak két arra együtt utazó uraság figyelmét, kik azonnal segítségére mentek a' szobába; beléptükkor mindazáltal kizuhant a' két gonosz fű, 's míg az érintett két ur az atyját fölszabadítá kötelekiből, a' kocsis urok nevében borért beküldék a' koresmába. A' kocsis teljesíté az urától vélni jött parancsot, a' két fű pedig fölülvén a' kocsiába, elvágatott, 's még maig sem került kézre. —

A' gazdasági Tudósítások' Vdik vagy f. e. 3ik füzeté megjelent. Tartalma: E r t e k e z é s e k : I Próbamutatvány a' mérnöki gazdaságból. (Vége) György Zsigmondtól. II Czukorrépa mivélés, Török Jánosól. III. Honi indigo, egy kémetszetű ábrával, Katona Dienestől. E r t e s i t ő : Hivatalos. A' gazdasági egyesület' egész évi jövedelmeinek 's

költségeinek rövid kimutatása. Nem hivatalos: a) A' m. borismertető egyesület szabályai. b) Egyesületi gyapjútár. Vegyes tárgyú hírlapi közlemények. Sövényekről. Ugarmivélés. Az üszög' való oka. Dohos hordók' megtisztítása. Takarmány' s alom előleges felszámítása a' tél' kezdetén. A' marhatenyésztés' hibái. Mi okozza többnyire a' szarvasmarha' 's lovak' betegségeit, 's mi által lehet ezeket gyakran megelőzni. Buzdítás akácfaültetésre. — Ára postapapíron 30, velinen 40 kr. pp. Megszerezhetni helyben alulírottánál, 's Eggenberger József' és fia' könyvkereskedésében; egyebütt minden hiteles könyvárusnál. Pest, november' 12én 1838. Kacskovics Lajos s. k. gazd. egyesületi titoknok.

A' kisdedovó-intézeteket Magyarországnak terjesztő egyesület választottsága közhírré teteti, miképen 1) a' tolnai képző intézetében egy segélydíjas nevendéki hely megürülvén, annak elnyeréseért valláskülönség nélkül minden ifju folyamodhatik, ki magában a' kisdedovási pályára hivatást érez, 's magyarul tud. A' folyamodó bizonyítványainak előmutatásával magát az egyesület valamelyik elnökénél vagy alulírtánál jelentse. A' felveendő egy hónapot saját költségén tartozik az intézetben Tolnán eltölteni, 's ha ennek lefolytával őt az intézeti igazgató alkalmasnak ismerendi, mint segélydíjas, az egyesülettől szabad lakást, 's asztalbért fejében havonként 20 v. ftot nyerend. 2) Az egyesület idej evkönyvecskéje megjelenvén, ebből minden részes tagnak egy egy példány jár ki, mellyeknek kézhezszolgáltatása végett távolabb vidékeken az illető képviselő urak rendeltettek megkérteni; minthogy azonban hasonló tárgyak szétküldözése csak privat alkalommal történhetik, 's ez a' czélt késlelteti: méltóztassanak azon tisztelt urak, kik tavaly a' képviselőség elvállalása végett fölszólítottak, a' netán önkint kínálkozandó alkalmat alulírtához utasítani. 3) A' részesek névkönyvében, melly a' n. casinóban van letéve, mult év óta többek közt Szenár János ur is lekötözte magát; mivel azonban lakhelye nem tudatik, e' felül nyilván kénytelenittem alulírt kérdézősködni, hogy az illető meghívó jegy 's tb. annak idején kezéhez szolgáltatassanak. Költ Pesten nov. 13kán 1838. Kacskovics Lajos s. k. egyesületi titoknok.

KÜLÖNFÉLE: Az oláhországi hivatalos lapegy jelentést közöl a' börtönkormánytól a' hoszpodárhoz, a' czigányok állandó megtelepülésükről azon helységekben, mellyek az érintett igazgatás alatt állnak, 's kiket eddig koronai rabszolgáknak vala szokás nevezni. Miután e' néposztályt czélszerű törvények elszoztaták a' esavargó élettől, 's eddigi mindenüvé könnyen szállítható vászon lakásikat állandó épületekkel cserélteté föl velük rendes falukban, Choresco ezredes buzgó törekvési végre az adózó szabad oláhokhoz egyenlőségre emelé föl azt. E' jelentésben tudatja a' hoszpodárral azt is Choresco, miképen ezentul, az e' tekintetből szabott rendelmények értelmében, minden czigány gyermeket oláh pörök fognak keresztvizen tartani, hogy így vallásrokonság által is közelebb leheszen öket hozni a' haladó műveltséghez, 's jozanabb szokásokhoz; egyszersmind kérvén a' hoszpodárt; engedné meg, hogy házasság által is közelebb érintkezésbe juthassanak a' czigányok az oláhokkal, mi szinte rendkívül előmozdítandó a' polgárisulást. A' hg. mindenkor pártolván a' közjót, következő parancsot intézett ez ügyben a' belministerséghez: „A' belministerség a' börtönkormányi elnök bölcs indítványát, mellyel érdemes tetteit ismét szaporítá, figyelmére méltatandja 's egyértelműleg a' fővárosi kormányzósággal, megteendi a' szükséges rendeleteket annak kihirdetésére, miképen az ország ez adózó alattvalói épen olly szabadok, mint minden egyéb oláh pór, 's koránsem tartoznak a' czigányok vagyis magányosak rabszolgái sorába.“ — A' bukaresti iskolajelentésből látható, miszerint a' mult 1838ki iskolai év alatt a' sz. szavai intézet 4 elemi 's 8 magasb iskolája 957 gyermeket részesíté oktatásban. A' krajovai központi iskolákban 247re ment a' tanulók száma, a' fejdelemiség egyéb városiban pedig 1362re. Azonkül 12 bukaresti magányos tanuló-intézetben 278 gyermek nyert franczia, görög 's német oktatást, 622 pedig oláh tanításban részerült szinte a' fővárosi magányos nevelő intézetekben, az egész fejdelemiség külön részeiben pedig 507, 's így összesen 3715 gyermeket nyert oktatást egész Oláhországban. A' kerületi hatóságok átlátván, mennyi haszon háramlik a' nyilványos és jó rendezetű iskolákból a' népnevelésre, mindent elkövetni készűlnek, hogy jövő év alatt a' fejdelemiség minden helysége nemzeti iskolával bírasson. Ez okbul több kerület összesen már 394 egyházzszolgábul képze tanítókat, kik az ismért Lancaster modorban intézendők a' tanítást, a' költséges könyvvétel elkerülése végett, mi sok szegényebb osztályu oláht visszarezzentne gyermekének iskolába járatásától. — Hadad-Nádasdon (Erdélyben) f. é. oct. 21én, gyanítólagonosz boszuállásbul, tűz támodván, 3 negyed óra alatt 32 házat láng emészte föl, mi 310 embert majd koldusbotra juttatott. A' helység birtokosa mindent elkövete azonnal inségenyhítésül. — Estei Ferdinánd k. főhg a' lembergi tűzkar némi orvoslásaul ezer pgő forintot vala szives magány-pénztárából a' lembergi tanácsnak méltányos kiosztás végett átküldeni. A' közelebb mult iskolaév lefolyta alatt a' bécsi tud. egyetemen következő hazánkfi nyertek orvostanári koszorut: Balassa János, Blau Vilmos, Brüll Ferencz Mihály, Emresz Károly József, Fabek János, Jikeli Fridrik, Knoth Lajos, Kovács József, Nadeniesek Domokos, Postepsky Lajos, Reindl János, Sáfári Janos, Schönaug József, Tellmann Gottfrid, Zoller Márton, sebésztanárok pedig lettek: Emresz Károly, Geleich Ferencz. —

Ferdényi Antal, Bihar megye egykori másodalispánja, f. é. oct. 23kán élte 40dik évében elhunyt.

(Bajai tisztújítás.) Baja szabadítékos m. város f. é. oct. 31kén következő sikerrel tartá tisztújítását; főbíró lett: Simics Tivadar; tanácsosok: Paukovics János, Sámuel István, Albrecht József, Krausz Károly, Gyurikovics János, egyszersmind kapitány, Gaal Ferencz, Jilk József, egyszersmind kir. adószedő, Nenádovics Sámuel, Hardlikovics Benjamin, Herlein Mihály, egyszersmind pénztárnok, és Sztójánovics Antal; főjegyző: Sebők József, al: Petrovics István; népszónok: Brázy József; városi kasznár: Petrovics Imre; gáza: Popovics Pét.; főorvos: Rozenmann Pál; sebész: Jakobei Ján. —

Olaszország.

(Thiers Romában. Postarendelések.) Róma, oct. 23án: Thiers éjszaki Olaszországból visszautaztában jelenleg itt mulat 's az ó kor régiségeivel foglalkodik. A' képesarnokot, muzeumot 's könyvtárat szorgalmasan látogatja; ezekben az itteni tudósok figyelmeztetésére szerencsés vala némely Toscanát illető fontos oklevélre akadhatni, mellynek most történetét írja. — Az éjszaki posták darab idő óta igen rendetlenül járnak, 's gyakran elékesnek, okul a' havasokon uralkodó rossz időt tulajdonítják, noha itt vagy tíz nap óta a' legszebb 's langyabb időnek örvendhetünk. A' drágaságnak, miről oly sokszor panaszkodnak, itt még nyoma sem látszik, 's ha a' nagy számú jólöltözött személy vidám arczibul ítélhetni, úgy méltán bőseg 's gazdagságra szavazhatunk. —

Amerika.

Guayaquil aug. 7ki hír szerint Peruban híhetőleg újlag háboru ütött ki; callaoi jul. 27ki levél lázadás-nyilvánítást közöl, mi később valószínű. Egész éjszaki Peru, Libertad, Janin, Huaylas 's Pierra tartományokkal, a' szövetség ellen nyilatkoztak; Nela és Siema tábornokok 2500 főnyi sereggel, Lima ellen indulának 's meg is érkezének a' főváros közelébe, a' hol Obrogeso tábornok, Peru öreg elnöke, 600 lovaggal egyesült velök Santa Cruz tábornok ellen. Limában két bolíviai zászlóalj tanyáz, Miller tábornok Callao kormányzója 's Moran tábornok, a' tengerészet eddigi parancsnoka, Santa Cruz hű követője, ki jelenleg Bolíviában tartózkodik tetemes sereggel, 's vér nélkül aligha engedend. —

Veracruzú levél szerint a' francia ostromzár nem sokára véget ér, mi legkésőbb az ostromzár hajósereg erősítvénye megérkezésekor megtörténik. Veracruz várost védállapotba helyezik, a' kün fekvő csapatokat itt összepontosítják; az előkelő családok majd mindnyájan elhagyják a' várost, a' középosztály is igen kész követni őket. A' partokon lakó francziákat az ország beljébe szándék szállítani, mi híhetőleg meg is történik az erősítvény megjelenésekor. Veracruzból az egyházi kincseket 's levéltárakat Jalapába szállítják; a' mexicói minsterség és congressus kölcsönösen vádolják egymást a' dolgok jelen állapotja miatt. — Montevideoi aug. 18ki hírek következtében a' lázadók e' várost megrohanák, de szerencsésen visszaverettek. A' lázadók azonban új merény végett erősítvényre várnak. —

Portugália.

(Baioa halála. Híterjesztési társulat.) Lissabon, oct. 13kán: Baioa guerillafőnök halála most a' legfontosb beszéd tárgy, ki tün még Remechidonál is félelmesb vala; halálát következőleg mondják történetek: három nemzetűrt küldének el Bringelből hivatalos ügyben, ezek utjokban négy, jó lovu 's talpig fegyverzett lovagra bukkantak, kiket azonnal guerilláknak ismerének; a' négy lovat a' nemzetűröket fegyver-lerakásra szólítá föl, ezek azonban a' kívánatteljesítés helyett tüzet adának 's egy ház közelébe vonultak, honnan a' lödözést kölcsönösen addig folytatták, míg a' lovakok legbátrabbika lováru ledült 's a' többi futásnak eredt. A' megsértett lovat, kiben még élet jelei mutatkoznak, a' legközelebb helységbe vivék, hol azonnal benne Baioa guerilla főnökre ismerének. Így menekvének meg minden tetemes áldozat nélkül a' guerillák legretentőbbikétől; híhetőleg a' sors Remechido fia 's társai megbukását is elősegítendi, mert a' hegyi nép, melly eddig a' guerillákat pártolá 's ügyüket magáévá tevő, végre is csak megunja az illyes életet, 's nyugalomra vágyand, főleg ha átlátja, hogy mellette nem sokat nyerhetni. Ha történik is itt ott rendtelenség és rablás, ez nem olly nemű, melly az egész statust veszéllyel fenyegetné. — A' kormányzóság figyelmét a' guerilláknál inkább magára vonja a' híterjesztési egyesület (Propagacao da Fé); ez olly guerilla, melly sötétbe vonul, barlangokban üt laktanyát, földalatti üregekben papol, éji összejöveteleket tart 's olly tanokat hirdet, mellyek a' fénylűt iszonyodnak. A' tiszta hit-visszaállítás szolgál ürügyül e' társulatnak; de miért e' titkolózás, hisz vallás dolgában itt senki sem szenved üldöztetést? kétség kívül van, miszerint ezen egyesület eszméje a' migueli párt agyából származék. A' Diario do Governo felhatalmazás következtében nyilvánítja, miszerint a' kormányzóság e' társulat létezését tudja ugyan, de ezélei előtte igen homályosak. — Lissaboni oct. 23ki hírek szerint Adelaide özvegy angol királyné 14kén Gibraltarra érkezék 's 17kén Maltába folytatá útját. — A' cortes-összehívást némelyek már decemberre híreltik. Noronha hajóvezér, az angolai új kormányzó, oct. 22kén indult el rendeltetési helyére. —

Spanyolország.

(Megnyugtató az Angliávali viszony iránt. Narvaez 's Espartero közt surlódás. Ujkölesönterv.) Octob. 23kán következő hivatalos nyilatkozványt közle a' madridi Gaceta a' Hervey I. 's Frias hg közt támadott villongásról: „Mivel roszakaratuak azon hirt terjesztgeték, mintha már nem uralkodnék a' spanyol és angol kormány közt a' régi jó egyetértés, azon egyszerű ok miatt, mivel az angol ügyvivő, ki e' jó egyetértés föntartását többször nyilvánosan kívánatosnak mondá, az utolsó udvarlatkor nem jelent-meg a' kir. palotában, tehát föl vagyunk hatalmazva nyilvánosan jelenteni, miszerint a' két kormány közt összeköttetés soha még őszintébb és szorosb nem vala, mint épen most, 's hogy ügyünk nyilvános, és alattomos elleninknek soha nem volt kevésbbé okuk hasonló hírkoholásokra.“ Valóban az angol kormány érdeke is kívánja, hogy szorosb kapcsolatok kösse magát a' kormányzó királyné ügyéhez, mint valaha, mivel ohajtnia kell, hogy a' keleti ügyek bonyolultságából támodható tengeri háboru esetén ellenségei előtt zárva legyenek a' spanyol kikötők. — A' madridi kormány még mindeddig nem tudá véghatározásra egyesülni azon rendeltetés iránt, mellyet a' Madrid körül összesereglett tartalék-csapatokkal valahára már tudatni kellene, annyival is inkább, minthogy ott nines rájuk szükség, mig Castiliában 's Arragoniában hasznos szolgálókat tehetnének. Talán ez által akarja a' minsterség a' haragra lobbant Narvaez tábornokot lemondásra bírni, mert ő és Espartero egymás mellett nem férnek meg, 's kettő közül egyik minden esetre távozni fog. Nar-

vaz alkalmasint a' cortes összevgyülelésig fogja magát föntartani, mivel az minden esetre pártján leend, 's talán ki küszöblendi Frias hg minsterségét. A' tanácsosak és követek már többször tartának bizalmas tanácskozást Madridban, 's a' többség, mint mondják, Isturiz urat szándékozik elnökévé választani. — Henderson néhány angol kereskedőház nevében kölcsönrel kínálgatja a' kormányt; föltételei mindazáltal nem igen kecsgetők, mert a' kabinet nagy szorultsága mellett sem akarja elfogadni azokat. Az angol kormány támogattatja ugyan követje által az érintett tervet, mivel a' kölcsönzők kötelezni készek magukat, miszerint az 1828iki londoni kölcsön két évig fizetetlenül maradt kamatját 60ezer font sterlinggel lefizetik. De épen azon titok, mellyel Henderson ez ügyben föllépett, egy másik nagy hatalom képviselőjében azon gyanut gerjeszté, mintha e' kölcsönajánlás alatt még talán más terv is lappangna, 's ez okbul olly nehézségeket támosza, miket leküzdeni bajosan leend képes Henderson. Általános vélemény: hogy külföldi kölcsön csak azon esetben fog sükerülhetni, ha mind a' két hatalom, melly a' fiatal spanyol királyné ügyét pártolja, egyértelműleg adandja hozzá megegyezését. Ez olly állítás, mellyet régi tapasztalás minden kétségen tul helyze. A' minsterelnök, Frias hg, legnagyobb feszültséggel várja azon értekezések sükerét, miket Miraflores Parisban, 's Alava tábornok Londonban a' francia és angol minsterséggel tartani fognak. Ez értekezések tárgya, némely jólértesültek szerint, bizonyos segélynyújtás sürgetése leend, mellyre a' négyes szövetség, mit Miraflores maga is aláírt, a' francia és angol kormányt kötelezi. A' föllengődi párt a' trónkövetelő legidősb fiának Spanyolországba érkezését oda magyarázza, hogy a' minsterség békealkura szándékozik lépni Carlossal.

(Táborzati hírek.) A' trónkövetelő főhadiszállása octob. 25ikén még mindig Azcoytiában volt; összekelését Tolosában nagy ünnepélyekkel vala szándék megülni. Maroto tábornok több zászlóaljjal, mellyek az alavai lapályokon vonultanak keresztül, Balmasedába érkezék, 's azonnal előkészültek tün Villanueva de Mena ostromára. Espartero e' fenyegető mozgalom következtében Logronobul Haro felé indítá meg seregét. Balmaseda, carlosi csapatvezér, Ordunát elhagyván, Frias mellett át ment Ebro folyamon; Carrion a' tulparton egyesült csapatival. A' Gazzetta Piemontose szerint a' trónkövetelő házassága következtében, de Prado gr., Ortigosa osztálynok 's Oteiza ezredes, kik a' peraltai veszteség óta elveszték tettegi szolgálataikat, most ismét visszanyerék azt. —

Anglia.

(Udvari hírek. A' keletindiai kérdés.) A' spanyol követ, Alava tábornok, oct. 26kán Doverbe érkezék, honnan azonnal folytatá útját London felé. — Capua hg oct. 28dikán meglátogatá Napoleon Lajos hget. — Glenelg lord kabinetből kilépett mind közönségesebben hírlík. Spencer I. 's Richmond hg nem akarák elfogadni e' hivatalt, 's most Glenelg ismét készen nyilatkozik tárczája megtartására; mi azonban az országra és kormányra nézve igen csekély haszon, 's tagadhatlan jele, miszerint a' minsterség alapjai ingadozni kezdek, 's hogy bajosan fogja magát föntarthatni a' megrendült épület. — A' M. Chronicle 's Globe felsőbb meghatalmazásbul nyilvánítják, hogy ő föls. nem irt sajátkezűleg Durhamnak hivatala megtartása végett, mint azt a' lapok majd általánosan hírdették. A' Sun e' nyilatkozatból egyenesen azt véli következtethetni, hogy Durham nem sokára visszajövend Londonba, mig canadai magányos levelek épen ellenkezőt bizonyítanak, mivel ott folyvást maradásért ostromolják a' ns lordot, 's már nemcsak Brougham, hanem még a' minsterképeit is bitófára szegezték. Ha Durham mégis csakugyan visszajőne, utódjaul Normanby marquist nevezgetik, kinek helyét, t. i. az irlandi lordhelytartóságot, ez esetben Sussex vagy Richmond hg fogná elnyerni. — A' M. Herald egy utóbbi száma a' keletindiai ügyről így nyilatkozik: „Hogy a' whigkormány szemei valahára csakugyan megnyiták Russzia tervei ellenében, magában igen örvendetes körülmény ugyan, de talán már későn következék. Évek óta törekvénk elhítenni vele, miszerint Russzia tervei egészen keletindiai birtokunkig terjednek, miket Katalin czárnó ideje óta soha nem vesztett el szem elől. Nógatásinkat megtámodások jutalmazák a' whig szellemű lapokban; most azonban ezek is egyenlőn hangoztatják, hogy csakugyan ovó rendszabályokhoz szükség nyulni Russzia ellenében. Az Indiában szükségessé lett hadi készületeket csupán idegen bujtotgatásnak tulajdoníthatni; 's kérjük minsterinket: a' mostani viszonyok közt ne igen bizzanak a' francziák barátságában. Teljesítsétek köteleességeket, minsterék! 's Anglia bátor népszelleme 's dús segédforrási veletek leendnek. Mi szeretjük a' békét, de a' biztosság 's bizalom nélkül nem ohajtjuk, a' böcstelent pedig utáljuk. Az egészen független szabadelmű Sun így nyilatkozik e' tárgyról: „A' britt hatóságok Indiában egészen átlátják Russzia terveit, 's azon mód, mellyel ellenök munkálnak, valóban érdemes hazafiságukra. Gyorsaság, szilárdság 's czélszerű használata egész félelmes hadi készületünknek: ez minden, mire Angliának szüksége van keleti hatalma mérlegének visszaállítására. Mi már rég elkerülhetlennek tekintük a' háborut Russziával, 's minden órányi késkedés erősíti az orosz kormányt, melly öt év óta éjjel nappal készül illy komoly szakadás kitörésére. Mindent jól megfontolva, úgy véljük, hogy Perzsia a' legezlszerűbb harczter, 's a' jelen pillanat legkedvezőbb azon tusa kiküzdésére, mellytől, valljuk meg őszintén, az egész világ művelődési előhaladása vagy visszahanyatlása olly elhatározólag függ. Most már késő arról vitatkozni: tory vagy whigkormány okozta e' hanyagsággal az ügyek e' mostani helyzetét? Mind a' két párt olly gyalázatos vétségi terhet rakott magára e' tekintetben, hogy a' haza teljes joggal követelhet tőlük őszinte megbánást. Mi 10 év óta változatlanul 's mindig rosztaluk Russzia politikáját. A' lengyelek föllázogatását mindenkor fájlaltuk, 's mindig Anglia és Franciaország pulyaságának 's kétértelműségének tulajdonítottuk, mig egyszersmind soha nem szüntünk meg Wellington hg szatőcsi politikáját gáncsolni, mellynek következtében az megengedé 1829ben az undok 's boldogtalan

d inápoli béke létesültét Russzia és Törökország között. Erősen hisszük, hogy most egyetlen valódi 's jól intézett csapással minden hibáját el lehetne törölni külföldi politikánknak, mit a bécsi szerződés óta kormányfőnk elkövetének a Dardanellák torkolatánál oly hajósereggel bírnak, hogy biztosan megkezdhetnők a beszélgetést az oroszokkal a fekete tengeren. bizonyos levén e szerint győzelmünk keleten, egy szót sugunk csak, 's azon ropant éjszakai hatalom azon határok közé látna magát szorítottva, miket Isó Péter czár halálakor szabott neki Európa. Ez igen könnyű föladat, ha Franciaország böcsületesen egyesülne velünk eszközzésére, de tapasztalás tilt, hogy Franciaország szabadalmú nyilatkozatának hitelt adjunk. Ha azonban Franciaország nem frígyesülne is velünk, annyiban bizonyosak lehetünk, hogy semleg viselendi magát, mert a' nemzeti közvélemény határozottan részünkre fog nyilatkozni." A' M. Chronicle igen visszavonulva nézdeli a' keleti ügy komolyabb bonyolulását, 's mint látszik kedvező időt vár, hogy azon tréfás hangot, mellyel eddig arról mindenkor szóla, csekélyebb föltűnéssel változtathassa meg. Némelyek mindazáltal oda nyilatkoznak, hogy Russzia alkalmasint megálland kezdett utja közepén, látván miszerint Anglia 's vele még egy két hatalom végre csakugyan fölébred, 's komolyan készül gátlani jogtalan lépteit. Indiában minden talpon van, 's csak egy lépés Russzia részéről, és nyílt haborura lobbanandnak a' hadi készülétek. A' török kormány kértére angol tengerész tiszték menendnek a' török hajók parancsnoksági átvételére. —

Franciaország.

(A' király nem beteg. Titkos francia-orosz szerződésről.) A' Moniteur hivatalosan czáfolja meg végre a' király betegeskedéséről szárnyalt híreket, 's egyenesen azt állítja, mikép Lajos Filöp soha nem örvende jobb egészségnek, mint épen e' pillanatban. — Darab idő óta azon hír kezd keringni, hogy Franciaország és Russzia közt titkos szerződés létezik; koholását alkalmasint Russziának kell tulajdonítani, mert ollyasmi természetesen ovatosakká teszi az angolokat keleten 's nyíltabb utat engednek az oroszok merényneik. A' francia nemzet soha nem adá egyezését orosz frígyre az angolok ellen. —

(Angol-orosz villongás. Újabb halálozás Mexicóban. A' posta-titok megsértése.) A' Courier français, melly elkerülhetlennek tartja a' szakadást Russzia 's Anglia között, sz. Pétervárból oct. 15ikéről következő levelet közöl: „A' czár Odesszába küldé két tábori segédét, kiknek egyike onnan azonnal Konstantinápolyba vala útját folytatandó, hová az angol követség 48 óra alatt három gyors hírnököt küldé. E' segédek küldetése a' török birodalmat tárgyazza 's azon vesélyt, melly abból támadni fogna, ha a' Dardanellákban britt hajóhad jelenne meg. A' czár elhatározó fölvilágításokat kíván a' szultántól. Ezenkül szükséges parancsokat is bocsátá ki már a' czár, mellyek következtében a' déli sergek 's fekete tengeri hajóhad minden pillanatban csatakészen köteles magát tartani, 's azon esetre, ha az angol hadihajók csakugyan megjelenének a' Dardanelláknál, ez egyiptusi sergek tüstint támadólag nyomulandnak előre Kis-Ázsiában, hol a' törökök részéről csekély vagy épen semmi ellenszegülésre nem fognának találni. Az összeütközést, mint általánosan hiszik, csak halasztani lehet, de elkerülni már többé nem. Oroszország nem fog ugyan hamarkodva fegyvert emelni, de visszavonulni sem, bár minő harcztól, mihelyt helyzete főnállását kockáztatva látandja. Sz. Pétervárból váratlanul rendkívüli követség indult az amerikai egyesült szabad tartományokba; küldetése okát nem tudhatni. — A' National egy aug. Siki mexicói levélután azon hírt közli, hogy csupán az egy Iphigenia hajón 40 francia lett áldoztatja a' pusztító sárga láznak. Ez okbul újra komolyan inti a' kormányt az érintett lap, adna minél előbb hivatalos és valódi tudósítást az ügyek ottani helyzetéről. — Ugyan a' National boszankodva említi, mikép a' kormány bizonyos idő óta többszöri sérelmet követett el a' posta-titkon, mire a' Moniteur következő fölvilágítást közöl: „A' National főnebbi vádjára csupán azt válaszoljuk, miszerint minden megszegése a' levél-titoknak a' nyomozó bíró vizsgáló biztossága parancsából történt, mi a' levelek czimboritékján is világosan kiténik e' szökből: „Törvényes parancs következtében bontatott föl.“ Franciaországban pedig törvényszerűleg fölbonthat a' nyomozó bíró minden levelet, mellyből a' kérdéses pörtárgyra világosságot vél deríthetni.“

Hollandia.

(A' trónbeszédre válasz.) Hága, oct. 25kén: Ma délben 11^{1/2} órakor nyújtá át a' főségnek a' két kamra egyesült választmánya a' trónbeszédre választ; eleje következőleg hangzik: „Főség! Ujult aggodalommal tekintünk azon fájdalom okra vissza, melly főségedet legutólsó gyűlésünk kinyitása óta távol tartá; annyival kedvesb vala most, hogy körünkben láthatók, az orániai hg trónörökösztől, a' ház azon ágától kísértetve (először), mellyel annyira össze van kapcsolva Holland szerencséje, 's kit azon szeretettel fogadunk körünkbe, mellyel hazánk iránt viseltünk. E' pillanatban, midőn főségednek, a' kapott közlemények után, legmélyebb hódulatunkat ünnepelesen előterjesztenők, azt kétszeresen érezzük. Egyhangulag járultunk a' trón körébe, midőn legutólsó gyűlekezettünk vég ülésiben főséged tudunkra adá az ausztriai, francia, britt, porosz 's orosz udvarok képviselőihez intézett nyilatkozatát. Általa meggyőződhetünk, hogy politikai viszonyink gyors fejlődésre jutandak. Jogszerűleg varhatók, miszerint e' nyilatkozvány, a' hatalmak által elismért alapokon nyugva, illyes végre vezérlend. Az pedig szerfölött fáj nekünk, hogy ezen határozott 's föltétel nélküli nyilatkozványra még mindeddig nem érkezék válasz. A' főség folyvást azj reményli, miszerint e' nyilatkozvány olly következményt szüend, melly a' hollandi nép becsületével 's valódi érdekével méltán egyezik. Azonban, ha e' remény, megfoghatatlan politika következtében, hirtelen nem nyerne valósulást, akkor késznek ta-

lálанд bennünket a' főség törekvései gyámolítására 's végre is hasonló következmény kivívására.“ —

A' király engedélyt ada Fabriciusnak, a' braunschweigi hgtól ajándékul kapott ékes arany szelence elfogadhatására. Hágában kath. sz. egyház újlag építését engedé meg a' király. — A' 2ik kamra oct. 29ki ülésiben az 1830ik nov. 3ki lázadási törvény megújítása, polgárkatonaság ujonczszedése 1839ik évre, 's a' legközelebb évi rendkívüli költségek törvényjavaslatit terjeszté elő a' kormány. A' rendkívüli költségek közül: a' tengerészetre 750 ezer fr., hadra 9,387,700 fr., (a' rendes hadi költség pedig csak 10 millió fr.) 8,400,000 fr. az 1839 jun. 30ára 's dec. 31ére esendő kamatok födezésire a' köz németalföldi adósság Belgiumot illető részéért. —

A' kormány válaszbil kiviláglik, miszerint a' londoni koronázási rendkívüli követség 68 ezer fba került (ide nem számolván azon 2 ezer fbot, mellyet a' rendes követség e' rendkívüli alkalomra kapott) a' majlandi koronázás pedig 10 ezerbe, 's az ez évi berlini kereskedést illető alkudozások 12 ezer forintba. Az ez év kezdetén kinevezett hannoverai követség 9 hónapi fizetésül 6 ezer fbot kapott. —

Németország.

(Kölni népzajgás.) Kölni oct. 27ki hír szerint itt nem csekély népzajongás történt, melly a' katonaság közbejárulást tevé szükségessé: Becker lelkész elfogatási hírere ugyanis Filz lelkész laka körül számos néposport gyűlt össze, ezt ugyanis amannak vetélytársaul tekintve, beverék ablakit, utóbb a' házba rontottak, bitorit széttörék, még vaskemenczét is kidobák az ablakon. A' fegyverre kelt katonaság szétzaklatá később a' csoportot, melly még ködöbással védé magát. Több pontnál katonaság üzé szét a' számos zajongót; de sem puskajok sem kardjok hasznát nem vették. Csak néhány katona sérült meg kőszújtás által, néhány zavargó puskagy-lökéssel; mintegy 50 garázdát ejtének foglyul. A' nyugalom a' posta elindultakor tökéletesen helyreállott. Az egész dolog abbul származék, hogy Becker lelkész egyházi szónoklatiban csipösen kikelt a' kormány ellen 's többször szóval és tettel nyilvánítá, hogy az elfogott kölni érsek hü követője; Filz lelkész ellenben a' kormány nézetit pártolván az egyházi ügyekben minden alkalommal, mi vala természetb, mint hogy Becker elfogatási híre, azonnal Filzet tarták árulónak, tehát lakát megrohanák, szerencséjére azonban nem vala hon. Az elfogottak száma 54. — Hannoverában mielőtt az alkotmányi ügy országgyűlésileg eldöntetnék, a' kormány minden ágira módosítás vár; a' kabinet főleg a' hatóságok létesítésével foglalkodik; a' kir. javak kamrája ezután csak némileg függne a' kabinetül. — Az aacheni kerületi papság, jól értesültek szerint, a' porosz királynak kérelmet nyujta be főpásztoruk mentülelőbbi szabadon bocsátatása 's visszatérhetése végett. A' felírás szabadelműleg 's e' státushoz illőleg van szerkesztve, 's a' király bölcsesége 's igazság szeretetétül minden jót reménylenek. —

(A' berlin-potsdami vasut.) Az egész berlin-potsdami vasut ünnepe-lyes kinyitása oct. 29kén történt. Az épületek 's kocsik virágokkal 's lobogókkal valának díszesítve; a' vasutudvari erkélyen zenész csapat foglalt helyet, 12 órakor indult 11 koci 280 személlyel két erömütől vonatva. A' trónörökösön 's több kir. hgen kívül a' legfőbb tisztviselők ülének a' kocsikon a' vasut e' felavatási ünnepén. 41 perc alatt érkezék el a' vasútvonal Potsdamba 's miután a' társaság némi frísítőben részült, 1/2 perc alatt tért vissza Berlinbe.

Belgium.

Lüttich, oct. 26kén: A' seraingi dolgozók, Lüttich népségitül pártoltatva, elhatázzák, miszerint Cockerill urnak, az ipar 's emberiségre nézve olly hasznos férfinak, szobrot emeljenek. Cockerill azonban következő írományt intéze a' munkásokhoz: „Hírlapokbul olvasom, miszerint ti aláírást nyitottatok nekem szobor-állítás végett. Fáj nekem az, hogy ollyas tervbe bocsátkozátok, a' melly rám nem lehet más következményü, mint személyem szabad kitétele a' világ ítéletének, ollyasmi, mi nekem rendkívül nem tetszik. Kérlek tehát az aláírásnak okvetetlenül visszavonására, és szükség esetén ezt követelendem föletek engedelmesség bizonyítványaul. Szívembül üdvözöllek benneteket. John Cockerill.“ Az aláírás e' körülmény miatt elmarad. —

Schweiz.

Freiburg, oct. 22dikén: E' héten nyitandják meg ismét a' jesuiták nevelőintézetét, az ifjuság száma a' mult évinél nagyobb leend, 7—800ra számítják. Kár hogy helyhiány miatt a' számos kérdezősködésre tagadólag kell válaszolni, egyebiránt ezer növendékre is lehetne számolni. Mennyire özönlik ide az ifjuság nemcsak Európából, hanem a' világ minden résziből, legyen az itt közlendő névjegyzék tanúság: I. Európaiak közül tanulnak Freiburgban schweiziak, portugálok, spanyolok, hollandiak, francziak, angolok, oroszok, lengyelek, németek (bajor, porosz 's württembergiek,) 's olaszok. II. Ázsiáiak közül főleg Smyrnából. III. Afrikaik, Algírbul. IV. Amerikaiak, Cuba szigetből. Büszke lehet tehát Freiburg e' nevelőintézetére, melly a' városnak egy fillérébe sem kerül 's milliókat hoz be lakosinak. — A' jour. des Débats sürgönyrül emlékezik, mellyet Metternich hg az ausztriai-schweizi követséghez intéze, 's megbizza benne a' követséget, miszerint ez azon idegen szökevények kiűzetését követelje, kik újabb időben ismét Schweizba fészkeltek meg magokat. A' czikk diplomatai forrásbul származottnak látszik, azonban a' cantonok mitsem tudnak még illyes kívánatnak a' főhelyhez érkezterül. —

Gabonaár: Pest, nov. 12kén: Tiszta buza 130, 120, 110; Kétszeres 95, 90, 80; — Rozs 78, 75, 70; — Árpa 75, 70, 65; — Zab 52, 50, 45; — Kukuricza 76, 74, 70; — Köles-kása 170, 160, 150; — pesti m. v. garas.

Dunavizállítás: nov. 11kén 5' 0" 9"; — 12kén 4' 11" 0" — 13kén 4' 8" 9" — 14kén 4' 8" 3"